
BELGISCHE SENAAT

VERGADERING VAN 26 APRIL 1923

Wetsvoorstel betreffende het gebruik der talen
aan de Hoogeschool te Gent.

TOELICHTING

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Het vraagstuk der Vlaamsche Hoogeschool verwekt en onderhoudt in de gemoederen een staat van misnoegdheid die, gevoegd bij al de andere oorzaken van zenuwachtigheid, het land bedreigt met toestanden die wij gelukkig sedert den oorlog konden vermijden en waarheen ons voeren kunnen zoowel de voor het maatschappelijk gebouw ontbindende werking, als de schuldige werkeloosheid dergenen wier wilskracht en vastberadenheid in benarde stonden de minnelijke schikkingen zouden moeten doen zegevieren.

Wij smeken onze collega's een poging te doen van goeden wil en in te zien dat op zulk gebied, het onmogelijk is eene oplossing te vinden die aan iedereen volledige voldoening schenkt, en dat enkel wederzijdsche toegevingen een einde kunnen stellen aan de nachtmerrie die ons het leven vergalt.

*
* *

Wij zullen trachten met koelen bloede te bepalen wat de wezenlijke kenmerken van de nieuwe wet moeten zijn :

Zij moet aan de Vlamingen eene werkelijke en schitterende voldoening geven, eene stoffelijke en zedelijke voldoening.

Zij moet aan de Walen den waarborg geven dat men de Fransche taal niet uit Vlaanderen jagen wil.

De Waalsche democraten zullen en moeten begrijpen dat, waaraan ook de verantwoordelijkheid te wijten zij, individualiteiten, partijen, maatschappelijke standen of geschiedkundige gebeurtenissen, het niettemin waar blijft dat zij, Walen, geen tien jaar een intellectueel en bestuurlijk stelsel zouden geduld hebben waaronder het Vlaamsche volk al sedert een eeuw gebukt gaat.

Daarom hebben wij den tekst aangenomen die luidt : « Aan de Hoogeschool te Gent wordt het onderwijs gegeven in het Vlaamsch. »

Wat daarentegen de Walen willen, en de meeste Vlamingen zijn het daarmede eens, is dat men geen kloof doe gapen tusschen de beide deelen

van het land, en dat men, als reactie tegen de dwalingen van het verleden, te Gent geen eentalige Nederlandsche intellectueelen opleide, die noodzakelijk geneigd mochten zijn Duitsch voor wereldtaal te kiezen.

Derhalve worden de Fransche leergangen niet alleen behouden maar de Vlaamsche studenten moeten grondig Fransch kennen.

De Fransche leergangen worden behouden, om niet af te breken met een wetenschappelijke traditie en verleden, waarop wij allen mogen bogen en ook om voldoening te schenken aan het vrijheidsgevoel waaraan wij allen zoo verknocht zijn.

Volstrekt redelijk is de voorwaarde volgens dewelke er een minimum-getal leerlingen moet zijn, niet een veranderlijk minimum maar een vast minimum. Krijgen in deze voorwaarden onze Waalsche vrienden geen volledige voldoening en kunnen zij niet over den grond en den vorm al de toegevingen doen in het belang van de bevrediging?

Zullen er bij onze Vlaamsche vrienden extremisten blijven die stelselmatig elke minnelijke schikking zullen verwerpen?

Zij hebben niet alleen de oprichting gevraagd van een Vlaamsche hoogeschool, maar uit een al of niet te billijken wantrouwen tegenover eene nieuwe inrichting, die allicht vatbaar mocht zijn voor zedelijke of stoffelijke beknibbeling, hebben zij gevraagd dat de Hoogeschool te Gent, in het hart van Vlaanderen, Vlaamsch zou worden. Zij krijgen voldoening: welk het aantal leerlingen te Gent zij, zullen de leergangen in het Vlaamsch worden gegeven. De verplichting voor deze leerlingen een minimum Fransch te kennen kwam reeds voor in het ontwerp van vervlaamsching door de Kamer overgemaakt, waaruit ik haar heb afgeschreven.

Laat ons allen iets van onze voorliefde offeren om de gemoederen te bedaren !

EMILE VINCK.